

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 67. An consultius sit se & alios dirigere secundùm opiniones rigidiores
an secundùm benigniores.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

probat., Bartolus in L. De etate, ff, De Minoribus, Plura de possessione dicuntur l. 3. p. 2. à n. 407.

510

Q. 67. An consultius sit se & alios dirigere secundum opiniones rigidiores, an secundum benigniores. R. De hoc aliquid dictum est n. 475., & plura dicuntur de poenit. ad c. 2. dub. 6., ubi de prudentia Confessarii: Hic verbo notandum, quod refert Moya de op. prob. q. 5. n. 45., nempe in Glossa ad prolog. Constit. Ordinis Prædicatorum sapienter notari, quod salus animarum multum impediatur nimia austeritate in consiliis & opinionibus, ideoque mandatur relaxatio & præscribitur, ut homines benignè tractentur. S. August. l. 3. contra Epist. Parmen. c. 1. queritur de aliquibus, qui ne luce veritatis carere ostendantur, umbram rigida severitatis obtendunt. Nec dubium est, quin id suggerat demon, qui, uti ibid. in fine ait, S. Aug. per imaginem quasi justa severitatis crudelem savitiam persuadet, nihil aliud appetens venenosissimam versutiã suã, nisi ut corrumpat atque dirumpat vinculum pacis & charitatis. Similia habet Gerson de vita Spirit. lect. 4. Corol. 11. E contra tamen etiam observanda sunt hæc verba Sporer n. 34. Qui studiosè inquirunt in sententias benignas & faventes sibi, secundum quas agant, communiter agunt periculosè, quia vehemens illa inclinatio ad unam partem, sæpe facit, ut non considerentur omnes circumstantiæ ad rem facientes, nec debite ponderentur rationes in oppositum: omnino autem malè procedit, si tantum intendat invenire Auctorem vel opinionem sibi faventem, ut sic coloret suum factum, non curando, quo fundamento vel ratione nitatur, nam ex tali opinione, neque conscientiam practicè certam formare potest, nec consequenter honestè & licitè operari. Universaliter loquendo, semper præferendæ sunt illæ sententiæ, quæ

quæ hîc & nunc magis expediunt ad salutem animarum, uti l. c. dicitur, & Vide dicta n. 469.

CAPUT III.

511

Quid Conscientia scrupulosa, & quid in ea agendum.

Resp. I. Scrupulus est inanis apprehensio, & hinc ^{513.} ortus timor & anxietas, alicubi esse peccatum, ubi non est. Ita communiter, *Nav. Azor, cateri.*

Resp. II. Licet operari cum conscientia scrupulosa, manente scrupulo, dummodo judicetur esse scrupulus, & tunc talis contemnatur. Neque tamen opus est, ut ad singulos actus formetur hoc expressum judicium, quod sit scrupulus; sed sufficit, quod contra eum agat ex habituali vel virtuali judicio ab experientia præteritorum actuum. Ratio est, quia talis nulli periculo se exponit; cum ad bene operandum sufficiat judicium probabile aliquid licere: scrupulus autem, cum ex levi fundamento procedat, non tollit judicium practicum probabile, *Sanch. l. 1. c. 10. n. 79. & c. Regin. Becan. Fill. l. 21. n. 176.*

Resp. III. Signa Conscientiæ scrupulosæ sunt, ⁵¹² I. Pertinacia judicii, quâ Doctorum consiliis non acquiescunt, unde varios consulunt & fatigant, ac tandem nullius judicio stant nisi suo. II. Ex levi apparentia frequens judiciorum mutatio: unde oritur in agendo inconstantia. Sic v. g. in Horis legendis aliquando decies mutabunt judicium, de lecto vel non lecto aliquo versiculo. III. Quod ex prioribus procedit, perturbatè agere, & cœcè quodammodo in externis actionibus versari. IV. Habere reflexiones extravagantes infinitarum circum-

cum-